

Klara Löwenberg
Utvecklingsledare

Uppföljning av Barn- och utbildningsnämndens internkontrollplan 2019

Dnr BUN19/142–017

Kommunfullmäktige i Ekerö kommun antog reglemente för intern kontroll i Ekerö kommun i februari 2014 att gälla från och med mars samma år. Syftet är att säkerställa att en tillfredställande intern kontroll upprätthålls i kommunens organisation. Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret att det säkerställs med en rimlig grad av säkerhet beträffande:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Det är respektive nämnd som har ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Rapport ska ske till nämnden minst en gång per år. I samband med detta ska även den interna kontrollplanen aktualitet prövas. Nämnden ska vidare årligen rapportera slutsatserna från uppföljning av den interna kontrollen. Den interna kontrollen ska uppfattas som en integrerad del i de olika verksamhets- och ekonomiprocesserna. Det är en ytterligare dimension av styrsystemet och systematiserar och reducerar risken för allvarliga fel utöver den omfattande uppföljning och utvärdering som bedrivs inom barn- och utbildningsnämndens område.

En god intern kontroll kännetecknas av:

- Tydligt uttryckta mål, uppdrag, och riktlinjer.
- Ändamålsenliga och väl dokumenterade processer och rutiner
- En rättvisande och tillförlitlig redovisning
- Säkerställande av tillämpning av lagar, riktlinjer och regler.
- Skydd mot ekonomiska förluster
- Eliminering eller upptäckt av allvarliga fel.

Väsentlighets- och riskanalys

Allt kan inte följas upp och av allt som följs upp ska inte allt ingå i internkontrollplanen. Avgörande för bedömningen är resultatet av väsentlighets- och riskanalysen. Det handlar om en bedömning över sannolikhet och konsekvens av händelser för definierade områden.

Väsentlighet, det vill säga "konsekvens" vid fel, innebär hur mycket i verksamhetens kvalitet, kostnad, förtroende eller i resurser i övrigt som påverkas, om brister i rutinen/ processen/ systemet finns eller uppstår.

Risk, här i meningen "sannolikt"/ troligt, för att det finns eller kommer att uppstå brister i rutinen, processen, systemet.

	4	8	12	16
KONSEKVENS	3	6	9	12
	2	4	6	8
	1	2	3	4
	SANNOLIKHET			

Väsentlighets- och riskanalysen görs genom att de olika rutinerna och processerna bedöms enligt nedan. Varje placering i matrisen motsvarar en kombination av bedömd konsekvens och sannolikhet för att den inträffar.

Väsentlighet:

Konsekvenser vid fel	Påverkan på verksamheten/ kostnaden om fel uppstår:
1. Försumbar	är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen
2. Lindrig	uppfattas som liten av såväl intressenterna som kommunen
3. Kännbar	uppfattas som besvärande för intressenter och kommunen
4. Allvarlig / Mycket allvarlig	är så stor att fel helt enkelt inte bör inträffa / inte får inträffa

Risk:

Sannolikhet för fel	Påverkan på verksamheten/ kostnaden om fel uppstår:
1. Osannolik	risken är praktiskt taget obefintlig för att fel ska uppstå
2. Mindre sannolik	risken är mycket liten för att fel ska uppstå
3. Möjlig	det finns risk för att fel ska uppstå
4. Sannolik / Mycket sannolik	det är troligt / mycket troligt att fel ska uppstå

Rutinerna/ processernas placering i väsentlighets- och riskmodellen ger vägledning till vilka områden som ska tas med i den interna kontrollplanen. Ju längre uppåt och till höger i matrisen en rutin/process/ system placeras, desto mer antyder detta att den bör tas med i den interna kontrollplanen.

Bedömningen kan göras enligt följande:

- Grön (1-3): ■ Inget agerande krävs. Vi accepterar risken
- Gul (4-8): ■ Rutinen/ processen bör hållas under uppsikt. Eventuellt kan vi dela riskerna med annan part. Vi kanske inte äger frågan i sin helhet?
- Orange (9-12): ■ Rutinen/ processen bör tas med i kommande intern kontrollplan. Eventuellt behövs nya regelverk och / eller utbildning av personal. Vi reducerar riskerna.
- Röd (16): ■ Direkt åtgärd krävs (och rutinen/processen ska ingå i internkontrollplanen för uppföljning). Vi försöker minimera riskerna.

Barn- och utbildningsnämndens internkontrollplan 2019

I 2019 års internkontrollplan (bilaga 1) gjordes en väsentlighet- och riskanalys enligt ovan. Varje risk bedömdes utifrån matrisen och fick ett så kallat riskvärde. Exempelvis var en aktuell risk för internkontrollplanen 2019 ”Registerförteckning”, detta eftersom väsentligheten eller konsekvensen vid fel bedöms på den fyrgradiga skalan som 3 = *Kännbar* och risken för oönskad händelse 4= *Sannolik/Mycket sannolik*. Enligt väsentlighet- och riskanalysen blev riskvärdet 12, vilket enligt modellen innebär direkt åtgärd krävs (och

rutinen/processen ska ingå i internkontrollplanen för uppföljning). Vidare anges när detta ska ske, vem som är kontrollansvarig och till vilken instans rapport ska ske i internkontrollplanen.

Uppföljningen av internkontrollplanen för 2019 redovisas i bilaga 1.

UPPFÖLJNING AV INTERNKONTROLLPLAN ÅR

2019

Område = Rutin/process/ system/stickprov	Kontrollmoment	V o R- bedöm.	Vald metod	Tidpunkt/ Frekvens	Resultat	Bedömning 3 = Bra 2 = Ok, men behöver förbättras 1 = Mindre bra	Åtgärd
Ekonomi - prognos stämmer ej överens med budget	Månadsvis stämma av enhetens prognos med enhetschef.	4*3=12	Redovisning enligt kommunens stysystem.	Månadsvis	Verksamhetsekonom har månadsvis stämt av enhetens prognos med enhetschef. Avstämningarna har gett information om hur väl prognos och budget stämt överens.	3	Ingen åtgärd vidtas.
Statsbidrag	Statsbidrag har fördelats till korrekt enhet med korrekt belopp.	4*3=12	Stickprov	Efter beslut från Skolverket	Ett antal stickprov har gjorts av sökta och beviljade statsbidrag. Resultat visar att en korrekt fördelning har gjorts och sedan utbetalats till enhet kort inpå att statsbidraget inkom till balanskontot. En rutin för att säkerställa att korrekt belopp betalas ut till korrekt enhet har tagits fram.	2	Rutinen ska utvecklas och informerar på möte med rektorer.
Kapacitet	Förändring i barnantal	2*4=8	Kontroll av befolkningsprog	2 gångar/år	Befolkningsprognosen har kontrollerats inför kömöte.	2	Ingen åtgärd vidtas.

Område = Rutin/process/ system/stickprov	Kontrollmoment	V o R- bedöm.	Vald metod	Tidpunkt/ Frekvens	Resultat	Bedömning 3 = Bra 2 = Ok, men behöver förbättras 1 = Mindre bra	Åtgärd
			nos <i>inför</i> kömöte under hösttermin och vårtermin				
Dataskydds- förordningen:	Personuppgiftsbehandlingar i verksamheten har redovisats i registerförteckning.	4*3=12	Stickprov	2 gånger/år	Tio stickprov har genomförts. Samtliga stickprover visar att personuppgiftsbehandlingar finns med i registerförteckningen.	3	Ingen åtgärd vidtas.
Register- förteckning							
Rutiner/ riktlinjer för hantering av personuppgifter	Rutiner och riktlinjer finns upprättade för hantering av personuppgifter.	2*4=8	Kontroll att rutiner finns framtagna.		Rutiner och riktlinjer arbetas fram men är ej färdigställda.	1	Rutiner och riktlinjer ska färdigställas i arbetsgrupp för GDPR.
Kontroll att delegations- beslut inrapporteras till nämnd	Delegationsbeslut upprättas enligt delegationsordning.	3*4=12	Stickprov	Regelbundet	Stickprover visar att där beslut har fattats så har delegationsbeslut även rapporterats till nämnd. Dock framkom att delegationsbeslut inte alltid tas fram enligt delegationsordning.	2	Delegater i delegationsordningen ska informeras om att ett delegationsbeslut

Område = Rutin/process/ system/stickprov	Kontrollmoment	V o R- bedöm.	Vald metod	Tidpunkt/ Frekvens	Resultat	Bedömning 3 = Bra 2 = Ok, men behöver förbättras 1 = Mindre bra	Åtgärd
							ska upprättas vid beslut.
Systematiskt kvalitetsarbete, Individuella gymnasiet (IVG)	Den modell för systematiskt kvalitetsarbete för IVG som har tagits fram har implementerats.	3*3=9	Uppföljning	2 gånger/år	Ett utvecklingsarbete av det systematiska kvalitetsarbetet pågår och är inte färdigställt.	1	Ett intensifierat arbete med systematiskt kvalitetsarbetet har påbörjats på alla nivåer i organisationen. IVG:s systematiska kvalitetsarbete kommer att omhändertas i det arbetet.
Livsmedels-säkerhet	Revision av hygienrutiner, specialkostrutiner samt rengöringsrutiner för samtliga skolkök.	4*2=8	Revision via externt företag	1 gånger/år	Ingen extern revision har genomförts under året.	1	Revisionen kommer att genomföras under nästa år.

Område = Rutin/process/ system/stickprov	Kontrollmoment	V o R- bedöm.	Vald metod	Tidpunkt/ Frekvens	Resultat	Bedömning 3 = Bra 2 = Ok, men behöver förbättras 1 = Mindre bra	Åtgärd
Särskilt stöd: Upprättande av åtgärdsprogram (ÅP)	Kontroll att utredning av elevs behov av särskilt stöd finns upprättat.	2*3=6	Stickprov	Begära in uppgift om antal upp- rättade ÅP per 15 maj.	11 åtgärdsprogram har kontrollerats (samtliga skolor representerade). <i>Finns utredning av en elevs behov av särskilt stöd?</i> För 10 av 11 stickprov finns en utredning upprättad: - I två stickprov benämns elevs behov <i>delvis</i> beskrivna då utredningarna av särskilt stöd är påbörjade men inte avslutade. - I ett av stickproven är behoven inte beskrivna enligt rutin, men det finns en pedagogisk bedömning där behoven tydligt framgår.	2	Säkerställa att samband mellan utredning och ÅP tydliggörs. Detta kan göras genom att förtydliga vad som ska skrivas under respektive rubrik. På så sätt minskar risken för att viktiga delar i kartläggning samt sammanfattande analys av stödbehov inte görs.
	Kontroll att åtgärdsprogram finns upprättat.	2*3=6	Stickprov		För 11 av 11 stickprov finns ett åtgärdsprogram upprättat.		

Område = Rutin/process/ system/stickprov	Kontrollmoment	V o R- bedöm.	Vald metod	Tidpunkt/ Frekvens	Resultat	Bedömning 3 = Bra 2 = Ok, men behöver förbättras 1 = Mindre bra	Åtgärd
	Kontroll av hur väl utredningen stämmer överens med de åtgärder som beskrivs i programmet.		Stickprov		<p><i>Hur väl stämmer innehållet i utredning av en elevs behov av särskilt stöd överens med de åtgärder som beskrivs i programmet?</i></p> <p>1/11 stickprov visar att det finns ett åtgärdsprogram men ingen utredning av särskilda behov.</p> <p>2/11 stickprov visar att utredning av en elevs behov av särskilt stöd påbörjats men ej är fullständiga. Det saknas viktiga delar i kartläggning samt sammanfattande analys av stödbehov.</p> <p>För dessa <i>tre</i> stickprov har det varit svårt att undersöka samband mellan utredning och åtgärdsprogram.</p> <p>5/11 stickprov visar att utredningar av särskilt stöd är noga formulerade, där finns kartläggningar, tidigare stödinsatser och bedömning av elevens behov av särskilt stöd</p>		

Område = Rutin/process/ system/stickprov	Kontrollmoment	V o R- bedöm.	Vald metod	Tidpunkt/ Frekvens	Resultat	Bedömning 3 = Bra 2 = Ok, men behöver förbättras 1 = Mindre bra	Åtgärd
					<p>formulerat. För dessa finns en tydlig koppling till åtgärderna i åtgärdsprogrammet på såväl organisation- grupp- och individnivå.</p> <p>I 7/11 utredningar finns elev och vårdnadshavares röster tydligt beskrivna vilket är en markant förbättring sedan förra tillsynen.</p> <p>Samtliga utredningar av en elevs behov av särskilt stöd är aktuella, ej äldre än ett år med undantag av den elev som mottagits i grundsärskolan.</p>		
Dokumentation, särskilt stöd	Kontroll att dokumentationen kopplat till särskilt stöd är korrekt och att den håller god kvalitet.	2*3=6	Stickprov	Löpande	11/11 stickprov visar att dokumentationen av elevers behov av särskilt stöd är mer likvärdig till formen vilket troligtvis är ett resultat av införandet av ett digitalt verktyg för rapportering av dokumentation kring särskilt stöd.	2	I rektorsgruppen förtydliga hur dokumentationen bör se ut, samt göra gemensamma analyser av utredningarna.

Område = Rutin/process/ system/stickprov	Kontrollmoment	V o R- bedöm.	Vald metod	Tidpunkt/ Frekvens	Resultat	Bedömning 3 = Bra 2 = Ok, men behöver förbättras 1 = Mindre bra	Åtgärd
					<p><i>Avvikelser</i></p> <p>Stickproverna visar på goda pedagogiska resonemang och intentioner vad gäller åtgärder. Dock skulle dessa kunna förbättras med en tydligare struktur och samsyn i arbetet med utredning och upprättandet av åtgärdsprogram.</p> <p>Stickproven visar att olika benämningar av samma sak skapar onödig förvirring, missförstånd och merarbete och vi rekommenderar att man använder sig av den terminologi och den arbetsgång skolverket förordar då det underlättar likvärdighet och tydlighet.</p>		Tydliggöra strukturen samt skapa samsyn i arbetet med utredning och upprättande av ÅP i det digitala verksamhetssystemet.
Mottagande grundsärskolan	Rutin för mottagande i grundskolan följs.	2*4=8	Stickprov av beslut om mottagande.	Löpande	Två stickprov har genomförts. Stickproven visar att:	2	Säkerställa att blanketten är korrekt ifylld avseende datum samt uppmana

Område = Rutin/process/ system/stickprov	Kontrollmoment	V o R- bedöm.	Vald metod	Tidpunkt/ Frekvens	Resultat	Bedömning 3 = Bra 2 = Ok, men behöver förbättras 1 = Mindre bra	Åtgärd
					<ul style="list-style-type: none"> • psykologisk- medicinsk- och socialbedömning finns med. • Besluten är även korrekta avseende datum. • Av ett av stickproven framgår att den gamla mallen använts och man har glömt att sätta ett slutdatum för utredningsperiodens slut. 		medarbetare att alltid hämta blanketter från kommunens intranät.
Rutiner för elevfrånvaro	1. Kontrollera att nya rutiner för elevfrånvaro följs av enheterna och anmälan till huvudman av utredning om upprepad eller längre frånvaro görs i enhetlighet med skollagen.	3*3=9		Löpande	<p>Enkät har gått till rektorer. Syftet var att följa upp rektorernas tankar om den nya Närvarorutinen, samt hur långt respektive skola kommit i implementeringen av närvaroarbetet. Enkätsvaren visar att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Närvarorutinen ökar likvärdigheten mellan kommunens skolor • Rutinen används som arbetsrutin vid elevfrånvaro vilket bidrar till att upptäcka frånvaro tidigare och 	2	<p>Erbjuda kompetensutveckling förebyggande och främjande närvaroarbete.</p> <p>Personal på resursteamet ska erbjuda stöd i att skriva frånvaroutredning.</p>

Område = Rutin/process/ system/stickprov	Kontrollmoment	V o R- bedöm.	Vald metod	Tidpunkt/ Frekvens	Resultat	Bedömning 3 = Bra 2 = Ok, men behöver förbättras 1 = Mindre bra	Åtgärd
	<p>2. Följa upp att samtliga skolenheter rapporterar frånvaro i digitalt stöd.</p> <p>2. Följer upp kommunens frånvarosiffror utifrån följande nivåer;</p>		<p>Stickprov</p> <p>Stickprov</p>	<p>1 gång/term in</p>	<p>minska risken för långvarig frånvaro.</p> <ul style="list-style-type: none"> Rutinen tydliggör vikten av skolnärvaro gentemot vårdnadshavarna. <p>Stickprov av 5 enheter visar att samtliga rapporterar frånvaro i digitalt stöd. Samtliga skolor har besökts för att få stöd i hur frånvaro rapporteras i digitalt stöd</p> <p>För perioden aug-okt 2019 hade 267 elever >20% frånvaro (av 3700 elever) vilket motsvarar ungefär 7,2%.</p> <p>För >15 dagar eller frånvaro där antal tillfällen anmäld frånvaro 8 ggr/termin eller mer har inte kunnat följas upp då denna frånvaro följs upp</p>		

Område = Rutin/process/ system/stickprov	Kontrollmoment	V o R- bedöm.	Vald metod	Tidpunkt/ Frekvens	Resultat	Bedömning 3 = Bra 2 = Ok, men behöver förbättras 1 = Mindre bra	Åtgärd
	<p>- mer än 20 % frånvaro under ht 2019</p> <p>- 15 dagar eller mer av sammanhängande frånvaro</p> <p>- frånvaro där antal tillfällen anmäld frånvaro är 8 ggr/termin eller mer.</p> <p>3. Hur många anmälningar/information till huvudman har gjorts under ht 2019?</p>		Uppföljning	1 gång/termin	<p>på varje enskild skola. Enligt närvarorutinen ska rektorer vid slutet av varje läsår redovisa skolans frånvarosiffror enligt:</p> <p>>15% total frånvaro under läsåret.</p> <p>>30% total frånvaro under läsåret.</p> <p>>5% ogiltig frånvaro under innevarande termin.</p> <p>Från terminsstart tom. den 26 november 2019 har 46 frånvaroutredningar inletts på de kommunala skolorna och anmälts till huvudman.</p>		Vid terminsslut av HT-19 har antal inledda frånvaroutredningar jämförts med antal

Område = Rutin/process/ system/stickprov	Kontrollmoment	V o R- bedöm.	Vald metod	Tidpunkt/ Frekvens	Resultat	Bedömning 3 = Bra 2 = Ok, men behöver förbättras 1 = Mindre bra	Åtgärd
							elever med hög total frånvaro på samtliga skolor i kommunen, årskurs F-9, I samband med detta kommer en sammanställning för varje skolenhet delas med respektive rektor.

